

Regelrådet är ett särskilt beslutsorgan inom Tillväxtverket vars ledamöter utses av regeringen. Regelrådet ansvarar för sina egna beslut. Regelrådets uppgifter är att granska och yttra sig över kvaliteten på konsekvensutredningar till författningsförslag som kan få effekter av betydelse för företag.

Livsmedelsverket

## Yttrande över Livsmedelsverkets promemoria om förslag till ändring i Livsmedelsverkets föreskrifter (LIVSFS 2014:22) om vissa fiskarter från Östersjöområdet

### Regelrådets ställningstagande

Regelrådet finner att konsekvensutredningen uppfyller kraven i 6 och 7 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

### Innehållet i förslaget

Remissen innehåller förslag om att ändra bilagan till Livsmedelsverkets föreskrifter (LIVSFS 2014:22) om vissa fiskarter från Östersjöområdet avseende från vilka fångstområden sill/strömning får föras ut till andra länder inom EU utan att åtföljas av dokumentation.

Det föreslås att bilagan ändras så att det anges att *Clupea harengus* (sill/strömning) får tas upp från ICES statistiska delsektioner 25 och 26 samt att sill/strömning från ICES statistiska delsektion 28-2 får saluföras som livsmedel om fisken är högst 21 cm.

Inget anges om när de förslagna ändringarna föreslås träda i kraft.

### Skälen för Regelrådets ställningstagande

#### Bakgrund och syfte med förslaget

I konsekvensutredningen anges att Livsmedelsverkets föreskrifter om vissa fiskarter från Östersjöområdet innehåller bestämmelser om krav på viss dokumentation vid utförsel av fisk och fiskprodukter som omfattas av förordning (2011:1494) om vissa fiskarter från Östersjöområdet. Av föreskrifterna framgår bl.a. att de fiskarter och fiskprodukter därav som anges i bilagan till föreskrifterna får föras ut till andra länder inom EU utan att åtföljas av dokumentation som visar att de underskrider gränsvärdena under förutsättning att fisken är fångad inom det område som anges för fiskarten i bilagan och att denna uppgift finns på förpackningen eller i medföljande handling. I bilagan till föreskrifterna anges bl.a. sill/strömning som är större än 17 cm fångade i ICES statistiska delsektion 24 och 27 samt väster om 16:e längdgraden eller norr om 56:e breddgraden i delsektion 25.

Vidare anges att det i kommissionens rekommendation (EU) 2016/688 av den 16 maj 2016 om övervakning och hantering av förekomsten av dioxiner och PCB i fisk och fiskeriprodukter från Östersjöområdet anges bl.a. att hela ICES delområden 25 och 26 numer är friförklarade för direkt utförsel och för område 28-2 höjs gränsen så att fiskar som underskrider en längd av 21 cm får saluföras som eller bearbetas för att användas som livsmedel. Nu är gränsen 17 cm. Det anges att sill/strömning under 17 cm underskrider gränsvärdena i hela Östersjön.

Förslagsställaren anger att på grund av den nya bedömningen i rekommendationen bör Livsmedelsverket ändra föreskrifterna om vissa fiskarter från Östersjöområdet. I remissen anges att detta kommer att innebära lättnader för fiskare och livsmedelsföretag.

Regelrådet finner redovisningen bakgrund och syfte godtagbar.

### **Alternativa lösningar och effekter av om ingen reglering kommer till stånd**

I konsekvensutredningen anges att Sverige kan välja att inte följa kommissionens rekommendationer. Det skulle dock vara oproportionerligt att ställa högre krav på de svenska fiskarna än vad kommissionen rekommenderar.

Regelrådet gör följande bedömning. Redovisningen av alternativa lösningar är tillräcklig. Det går också att utläsa vad effekterna blir om ingen reglering kommer till stånd.

Regelrådet finner redovisningen alternativa lösningar och effekter om ingen reglering kommer till stånd godtagbar.

### **Förslagets överensstämmelse med EU-rätten**

I konsekvensutredningen anges att regleringen överensstämmer med Sveriges skyldigheter gentemot EU. Av kommissionens förordning (EG) nr 1881/2006 om fastställande av gränsvärden för vissa främmande ämnen i livsmedel framgår bl.a. att Sverige ska tillämpa nödvändiga åtgärder för att garantera att vildfångad sill/strömning som är större än 17 cm samt produkter därav som inte uppfyller kraven i bilagan till förordningen inte saluförs i andra medlemsstater. Enligt kommissionens rekommendation (EU) 2016/688 får Sverige vidta nationella åtgärder för att genomföra de rekommenderade åtgärderna i bilaga III i rekommendationen.

Regelrådet gör följande bedömning. Redovisningen av förslagets överensstämmelse med EU-rätten är tillräcklig.

Regelrådet finner redovisningen förslagets överensstämmelse med EU-rätten godtagbar.

### **Särskild hänsyn till tidpunkt för ikraftträdande och behov av speciella informationsinsatser**

I konsekvensutredningen anges att det inte krävs någon sådan hänsyn eftersom förslaget innebär lättnader för företagen som berörs.

Regelrådet gör följande bedömning. I remissen anges inte när de föreslagna bestämmelserna föreslås träda i kraft. Det finns heller ingen redovisning av behov av speciella informationsinsatser. Av redovisningen påverkan på berörda företags kostnader, tidsåtgång och verksamhet framgår att de föreslagna bestämmelserna kommer att sänka kostnaderna och öka intäktsmöjligheterna för berörda företag, vilket torde vara av stor betydelse för särskilt små företag. Således är tidpunkten för ikraftträdandet och kunskapen om de nya reglerna av stort värde för berörda företag. Regelrådet anser att redovisningen borde ha innehållit information om särskild hänsyn till tidpunkt för ikraftträdande och behov av speciella informationsinsatser. Om det inte är möjligt, borde det ha angetts.

Regelrådet finner redovisningen särskild hänsyn till tidpunkt för ikraftträdande och behov av speciella informationsinsatser bristfällig.

## Berörda företag utifrån antal, storlek och bransch

I konsekvensutredningen anges att förslaget berör företag som för ut sill/strömning till andra EU-länder och primärt yrkesfiskare av vildfångad fisk samt små företag som bedriver fiske, företag som bearbetar eller förädlar sill/strömning och grossister inklusive fiskauktioner. Det finns inget nationellt register över hur många av livsmedelsföretagen som för ut fisk.

Det anges att det svenska yrkesfisket domineras till antalet av företag som fångar mindre mängder fisk (de som tar mindre än 15 ton per år) från fartyg som är kortare än 12 meter. Det framgår att dessa företag är små företag. Deras fångst rapporteras till Havs- och vattenmyndigheten, HaV. I februari 2017 fanns det enligt HaV sammanlagt 1422 stycken yrkesfiskelicenser (varav 170 var personliga fiskelicenser). Under 2016 rapporterade 654 fartyg fångster från Östersjön. Det finns även de som inte har fiskelicens, t.ex. byalag och fiskeföreningar, som fångar och säljer mindre volymer. Det saknas säkra uppgifter om hur många de är och hur mycket fisk de tar upp, vilket beror på att de endast är skyldiga att rapportera till HaV om de levererar fångsten till en av HaV registrerad förstahandsmottagare. Vidare anges att de största sillfångsterna tas upp av ett fåtal större fartyg över 12 meter som landar fisken i södra Östersjön där de största förädlingsindustrierna finns lokaliserade bl.a. i Simrishamn.

Vidare anges att länsstyrelsen i nuläget saknar tillförlitlig information om antalet registrerade primärproducenter som utför beredning av fisk. En länsstyrelse har uppskattat att det rör sig om betydligt fler aktörer än de har registrerat och att det är förhållandevis små verksamheter som endast sysselsätter den egna familjen. Vanligtvis är det yrkesfiskare (dock inte alla) som utför beredning av fisk.

Bearbetning eller förädling av fisk är vanligtvis en verksamhet som ska godkännas. I Sverige finns 283 godkända livsmedelsföretag för att bereda, bearbeta eller förädla fiskeriprodukter. På grund av att sortimentet av fiskeriprodukter varierar utifrån säsong samt på tillgång och efterfrågan har en närmare precisering av hur många som hanterar fisk från Östersjön och specifikation på arter inte gjorts. Det anges att två livsmedelsföretag i Sverige är godkända för kyl/fryshus och att de även är grossister av fiskeriprodukter. Grossistverksamhet ingår även som en verksamhet i flera av de godkända anläggningarna. Vid fiskauktioner är merparten av säljarna yrkesfiskare. Köpare är företrädelsevis grossister och fiskhandlare. I Sverige finns tre fiskauktioner.

I konsekvensutredningen anges också sekundära intressenter som matmäklare, transportbolag och fristående kyl- och fryshus. Det anges dock att konsekvenserna för de sekundära intressenterna inte har beaktats i konsekvensutredningen.

Regelrådet gör följande bedömningen. Det framgår av redovisningen bransch samt antalet livsmedelsföretag och fiskauktioner som kan beröras av de föreslagna bestämmelserna. Det framgår också antalet yrkesfiskelicenser och fartyg som rapporterar fångster från Östersjön. Regelrådet anser att det hade varit önskvärt om beskrivningen innehållit specifik information om antalet företag som bedriver fiske och berörs av förslaget. Redovisningen innehåller information om yrkesfiskeföretagens storlek i generella termer och det saknas information om livsmedelsföretagens och fiskauktionernas storlek. Regelrådet anser att det hade varit önskvärt om beskrivningen innehållit mer specifik information om de berörda företagens storlek.

Trots önskvärda förtydliganden finner Regelrådet redovisningen berörda företag utifrån antal, storlek och bransch godtagbar.

## Påverkan på berörda företags kostnader, tidsåtgång och verksamhet

### *Administrativa kostnader*

Av konsekvensutredningen framgår att berörda företag som bereder, förädlar eller säljer sill/strömning från ICES-delsektionerna 25 och 26 samt sill/strömning som är mindre än 21 cm från område 28-2 får minskade kostnader för provtagning när berörd fisk inte behöver provas innan utförelsen. Det anges att utifrån partiets storlek tas 3-10 delprover ut till ett samlingsprov i enlighet med gällande EU-regler. Genom förslaget utgår kravet på analys och därmed också kostnaden för arbetsinsatsen.

Regelrådet gör följande bedömning. I redovisningen finns ingen information om kostnaderna för tidsåtgången för provtagningarna. Såvitt Regelrådet förstår rapporteras fångsterna från Östersjön. Troligen rapporteras också resultaten av provtagningarna. Då borde det finnas uppgifter om antalet prov som berör de aktuella fångstområdena och därmed borde den sammanlagda tidsåtgången för att utföra provtagningen också ha kunnat uppskattats. Regelrådet anser att det hade varit önskvärt att redovisningen innehållit information om uppskattad tidsåtgång och årlig kostnad för den.

Trots önskvärda förtydliganden finner Regelrådet redovisningen av administrativa kostnader godtagbar.

### *Andra kostnader och verksamhet*

I konsekvensutredningen anges att kostnaden för dioxinanalys av livsmedel är omkring 7000 kronor per analys (samlingsprov) i enlighet med gällande EU-regler.

Vidare anges att en stor del av fisket inom delsektion 28-2 är inriktat på skarpsill. En viss andel av bifångsterna av strömning som fås inom detta fiske har hittills fått sorteras bort efter landning om de överskridit 17 cm. Sorteringen är kostsam och påverkar kvaliteten på den övriga fisken negativt. Genom höjningen till högst 21 cm kan behovet av bortsortering minskas.

Vidare anges att förslaget bör leda till att de företag som bereder, förädlar eller säljer sill/strömning från ICES-delsektionerna 25 och 26 samt sill/strömning som är mindre än 21 cm från område 28-2, får en lättnad i sin hantering (t.ex. särhållning och förvaring).

I konsekvensutredningen anges att fisket efter sill/strömning för konsumtion är till största delen inriktat på fisk som är större än 17 cm. Surströmningssalterierna föredrar t.ex. strömning som överskrider 17 cm eftersom större surströmning betingar ett högre pris. Strömmingsfisket är av betydelse för det småskaliga fisket i fem län: Uppsala, Gävleborg, Västernorrland, Västerbotten och Norrbotten. Företag bedriver fiske i olika delar av Östersjön och även de som är belägna i norr kan fiska längre söderut.

Det anges att eftersom efterfrågan på sill/strömning ökar kommer mer fisk att kunna avsättas på en större marknad för livsmedelsändamål än att som nu användas mest till livsmedel för den svenska marknaden eller till foderändamål. I konsekvensutredningen anges att Sverige, Finland och Lettland har beviljats undantag från gränsvärdena för bl.a. vildfångad sill/strömning som är större än 17 cm som är avsedda för konsumtion i Sverige, eller i Finland och Lettland beroende på art.

Regelrådet gör följande bedömning. Av redovisningen framgår kostnaden per dioxinanalys. Då resultaten troligen rapporteras borde det finnas uppgifter om totala antalet prov. Regelrådet anser att det hade varit önskvärt att redovisningen innehållit information om uppskattad kostnad per år för dioxinanalyser. Av redovisningen framgår att bortsorteringen av större strömning vid skarpsillsfiske minskar samt möjligheten att sälja större sill/strömning från fler fångstområden på EU-marknaden kan öka de berörda företagens intäktsmöjligheter och lönsamhet, vilket torde vara av stor betydelse för det

småskaliga fisket. Det framgår också att berörda företag får en lättnad i hanteringen av fisken, vilket torde innebära sänkta kostnader. Regelrådet anser att redovisningen av andra kostnader och verksamhet är tillräcklig.

Regelrådet finner att redovisningen andra kostnader och verksamhet godtagbar.

### **Påverkan på konkurrensförhållandena för berörda företag**

I konsekvensutredningen anges inget om förslagets påverkan på konkurrensförhållandena för berörda företag.

Regelrådet gör följande bedömning. Av redovisningen framgår att sill/strömning kommer att kunna avsättas på en större marknad för livsmedelsändamål, vilket torde inverka positivt på de berörda företagens konkurrenskraft. Regelrådet anser att redovisningen av påverkan på konkurrensförhållandena för berörda företag är tillräcklig.

Regelrådet finner redovisningen påverkan på konkurrensförhållandena för berörda företag godtagbar.

### **Regleringens påverkan på företagen i andra avseenden**

Regelrådet har i remissen inte kunnat återfinna något resonemang om att de föreslagna bestämmelserna kan påverka företagen i andra avseenden. Regelrådet har i sin granskning heller inte funnit någon sådan påverkan utöver vad som redovisats i andra delar i detta yttrande.

Regelrådet finner en utebliven beskrivning av regleringens påverkan på företagen i andra avseenden i detta ärende godtagbar.

### **Särskilda hänsyn till små företag vid reglernas utformning**

I konsekvensutredningen anges att då förslaget innebär lättnader för företagen behöver ingen särskild hänsyn till små företag.

Regelrådet gör följande bedömning. Av redovisningen framgår att många av de berörda företagen är små och att förslagen innebär att kostnaderna kan sänkas och intäkterna ökas, vilket inte torde påverka små företag negativt. Regelrådet anser att redovisningen av särskilda hänsyn till små företag vid reglernas utformning är tillräcklig.

Regelrådet finner redovisningen särskilda hänsyn till små företag vid reglerna utformning godtagbar.

### **Sammantagen bedömning**

Regelrådet finner att konsekvensutredningen håller tillräcklig kvalitet i alla avseenden utom ett. Den brist som finns är inte tillräcklig för att bli avgörande för bedömningen av konsekvensutredningens kvalitet som helhet.

Regelrådet ser gärna att strukturen i 6 och 7 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning används vid upprättande av konsekvensutredningar. Enligt Regelrådets uppfattning är förslagsställarens konsekvensutredning svår att följa då den inte följer denna struktur. Detta har dock inte påverkat den sammantagna bedömningen av konsekvensutredningen.

Regelrådet finner att konsekvensutredningen uppfyller kraven i 6 och 7 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Regelrådet behandlade ärendet vid sammanträde den 25 april 2018.

I beslutet deltog Claes Norberg, ordförande, Yvonne von Friedrichs, Lennart Renbjer och Marie-Louise Strömgren.

Ärendet föredrogs av Per Gidlund.



Claes Norberg  
Ordförande



Per Gidlund  
Föredragande